

จากกรณีพิบัติภัย “สึนามิ”

สู่วิปัสสนาธรรมว่าด้วยเรื่องกรรม

■ วนิตา ข้าเขียว

ชาวกรณีพิบัติภัยคลื่นยักษ์สึนามิทำลายบ้านเรือน ทรัพย์สิน และชีวิตของคนใน 6 จังหวัดภาคใต้ ได้แก่ ตรัง พังงา กระบี่ ภูเก็ต สตูล ทำให้คนไทยทั้งประเทศรู้สึกกรันทกรใจอย่างมาก หลายคนได้ตั้งคำถามว่าทำไมคนเหล่านี้จึงต้องได้รับกรรมอย่างหนักเช่นนี้ โดยเฉพาะชาวต่างชาติ ซึ่งมาจากแดนไกล มีทั้งชาวยุโรปในประเทศแถบนอร์เวย์ สวีเดน เดนมาร์ก เยอรมัน ฝรั่งเศส อังกฤษ เบลเยียม ฯลฯ รวมทั้งชาวอเมริกัน และพวกอเมริกาใต้ที่อยู่คนละฟากโลกกับประเทศไทย ได้มาเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก แม้ว่าจะมีคนไทยและชาวเอเชียพวก ญี่ปุ่น จีน พม่า ฯลฯ เสียชีวิตในเหตุการณ์เดียวกัน แต่ก็ไม่ทำให้หลายคนแปลกใจเท่ากับการเสียชีวิตอย่างมากมายของพวกตะวันตก ถ้าเรามีมุมมองแบบคนทั่วไปอาจจะตอบได้ว่าเป็นเพราะความนิยมในการท่องเที่ยวทะเลอันดามันของไทย ประกอบกับชื่อเสียงในเรื่องความงดงามของปะการังในแถบนี้ เหตุให้เกิดแรงบันดาลใจ ซึ่งอาจถามต่อไปได้อีกว่าทำไมบางคนที่เกิดแรงบันดาลใจเช่นเดียวกันจึงไม่มาทั้ง ๆ ที่มีเงิน มีเวลา มีเหตุปัจจัยพร้อมทุกอย่างแต่ไม่สามารถมาได้ ซึ่งอาจตอบได้อีกว่าเป็นเพราะคนบางคนไม่มีโอกาส และอาจถามต่อไปได้อีกว่าอะไรเป็นเหตุทำให้เกิดโอกาสที่จะมาหรือไม่มา คำถามในลักษณะนี้สามารถตอบและตั้งคำถามต่อไปได้อีกเรื่อย ๆ จนถึงที่สุดของคำตอบ และที่สุดของคำตอบนั้นขึ้นอยู่กับทัศนะของแต่ละบุคคล กล่าวคือ

กลุ่มที่มีแนวคิดแบบประจักษ์นิยม (Empiricism) คือเชื่อแต่ในสิ่งที่เห็นและจับต้องได้เท่านั้น มุมมองจึงยอมรับเฉพาะในสิ่งที่เห็นและเป็นรูปธรรม และคำตอบจะสิ้นสุดในรอบของสิ่งที่เห็นและเป็นรูปธรรม ส่วนพวกที่มีทัศนะยอมรับความเชื่อในสิ่งที่เห็นเป็นนามธรรม เช่น พวกที่เชื่อพระเจ้า พรหมลิขิต หรือแม้แต่เรื่องชะตากรรม คำตอบที่ได้จะแตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาแบบอเทวนิยม (Atheism) ที่ปฏิเสธความเชื่อในเรื่องพระเจ้าสร้างโลก แต่ยอมรับในเรื่องกรรมและการเวียนว่ายตายเกิด ดังนั้นเหตุการณ์กรณีพิบัติภัยในครั้งนี้ถ้ามองตามแบบชาวพุทธแล้วจะต้องให้คำตอบที่เกี่ยวพันในเรื่องกรรมอันเป็นกฎธรรมชาติที่มีผลต่อโลกและชีวิตทุกชีวิต อีกทั้งยังมีความเกี่ยวพันกับจิต ซึ่งเป็นเรื่องที่มีผลต่อความสุขและความทุกข์ของมนุษย์

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่ยอมรับว่ามนุษย์นั้นประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนกายและจิต และทั้ง 2 ส่วนนี้ต่างมีความสำคัญ และมีความสัมพันธ์ต่อกัน โดยเฉพาะส่วนที่เป็นจิตนั้นมีความสำคัญจนถึงขนาดที่มีอิทธิพลต่อการมีอยู่ การเป็นอยู่ และการบรรลุหลุดพ้นของมนุษย์ จิตเป็นสิ่งที่วิทยาศาสตร์กำลังศึกษา แต่ในพระพุทธศาสนานั้นยอมรับเรื่องจิตมานานนับเป็นพันปีแล้ว และให้ความสำคัญแก่จิตในฐานะที่เป็นผู้บงการกาย ดังคำกล่าวที่ว่า

“จิตเป็นนาย กายเป็นบ่าว” จิตนี้เป็นออสสาร และเป็นนามธรรมที่มีอาจจับต้องได้ แต่จิตสามารถให้ความรู้และประสบการณ์แก่มนุษย์ เช่น การที่เรากินอาหาร แล้วรู้สึกว่าร่อยหรือไม่ร่อย หรือการที่เราได้ฟังดนตรีและรู้สึกว่าเป็นเพราะ หรือไม่เพราะ อย่างไม่อย่างหนึ่ง ทั้งหมดนี้เป็นผลมาจากจิต ดังนั้นประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้รับ ไม่ว่าจะเป็นความสุข ความทุกข์หรือความพอใจ ล้วนมาจากจิตทั้งสิ้น แนวคิดนี้จึงต่างจากทางวิทยาศาสตร์ ที่เชื่อกันว่าประสบการณ์ทั้งหลายมาจากผัสสะ และเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง เพราะวงการวิทยาศาสตร์นั้นเขาไม่ได้แยกจิตออกจากกาย แต่เขาถือว่าจิตเป็นผลมาจากการทำงานของกาย สำหรับศาสนาที่เชื่อในเรื่องกรรมนั้น โดยเฉพาะพระพุทธศาสนา และศาสนาพราหมณ์-ฮินดูต่างยอมรับว่าจิตและกายแยกออกจากกัน พระพุทธศาสนาเชื่อว่าจิตนั้นเกิดจากเหตุปัจจัยปรุงแต่ง และอาศัยที่หทัยวัตถุ (แต่อาจารย์ทางพระพุทธศาสนาบางท่านไม่เห็นด้วยที่ว่าจิตอาศัยที่หทัยวัตถุ จึงมีการกล่าวคัดค้านในคัมภีร์ต่าง ๆ) จิตเป็นธรรมชาติมีอารมณ์เดียว การเกิดของจิตจึงเกิดดับที่ละดวงและเป็นไปอย่างรวดเร็ว เมื่อเกิดขึ้นแล้วดับไป อีกดวงหนึ่งจะเข้ามาแทนที่แล้วก็ดับไป แล้วอีกดวงหนึ่งก็เข้ามาแทนที่อีก

เนื่องจากจิตไม่มีรูปร่างจึงอาศัยในร่างกาย ซึ่งเราไม่สามารถบอกได้ว่าอยู่ในส่วนใด แต่จิตมีทางออกที่เรียกว่า “ทวาร” ซึ่งออกรับอารมณ์ถึง 6 ทาง คือ จักขุทวาร โสตทวาร ฆานทวาร ชิวหาทวาร กายทวาร และมโนทวาร ดังนั้นการควบคุมจิตจึงเป็นเรื่องสำคัญ โดยการทำให้จิตสะอาด สว่าง และสงบ ไม่มีความเศร้าหมองเข้ามาจับ จิตจะได้กระทำกรรมที่ถูกต้องไม่เป็นไปเพื่อกิเลส เพราะถ้าจิตทำงานคือการคิดแล้วส่งกายให้กระทำตามที่จิตคิด ผลของการกระทำจะกลับมาสู่จิตอีก เช่น ถ้าเราให้ความรักและความเมตตาแก่ใคร ความสุขใจก็จะกลับมาหาเรา แต่ถ้าเราให้ความ

เกลียดแก่ผู้อื่น เราก็จะได้รับความไม่พอใจและความเกลียดชังกลับคืนมา และผลของกรรมนี้ไม่จำเป็นที่จะให้ผลในทันทีทันใด คนบางคนจึงไม่ได้รับประสบการณ์ทันตาเห็น ทำให้คนส่วนมากปฏิเสธที่จะเชื่อว่าการกรรมมีจริง

การกระทำกรรม ซึ่งสามารถเป็นได้ทั้งฝ่ายกุศลและอกุศลนั้น เราสามารถทำได้หลายทางคือ ทางกาย ทางวาจา และทางใจ ซึ่งผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำกรรมเราเรียกว่า “วิบาก” ซึ่งเป็นได้ทั้งวิบากฝ่ายกุศลและอกุศล

คนส่วนมากเมื่อพูดถึงกรรมและวิบาก มักจะตีความหมายไปในทางอกุศลมากกว่ากุศล เช่น ชายหนุ่มคนหนึ่งยืนอยู่ใต้ต้นมะพร้าว ลูกมะพร้าวหล่นบนศีรษะ คนส่วนมากจะอุทานกันว่า “โถกรรม” แต่ถ้ามีใครคนใดคนหนึ่งถูกลอตเตอรีรางวัลที่ 1 คนส่วนมากจะอุทานว่า “บุญของเขานะ” มีคนจำนวนน้อยมากที่จะอุทานว่า “โถกรรมของเขานะ”

องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าได้เคยตรัสถึงเรื่องกรรมในจุฬามณีวงศสูตร ซึ่งเราสามารถศึกษาได้จากพระไตรปิฎก มัชฌิมนิกาย อุปริปัณณาสกัเล่มที่ 14 ซึ่งอาจารย์สุชีวะ ปุณฺณานุภาพ (สุชีวะ ปุณฺณานุภาพ. 2524 : 475) ได้แปลจากพระไตรปิฎก ความว่าในสมัยที่พระพุทธองค์ทรงประทับ ณ เขตวนาราม นั้น ได้มีสุภมาณพ บุตรของโตเทยยพราหมณ์ได้ถามถึงสาเหตุที่ทำให้บุคคลมีความแตกต่างกัน ซึ่งพระพุทธองค์ได้ทรงตอบคำถามและทรงแสดงให้เห็นถึงผลดี และผลร้ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องมาจากกรรมของสัตว์ มีดังนี้คือ

1. คนมีอายุน้อยเพราะฆ่าสัตว์ ส่วนคนที่มียายุยืนเพราะไม่ฆ่าสัตว์
2. คนที่มีโรคมากเพราะเบียดเบียนสัตว์ ส่วนคนที่มิโรคน้อยเพราะไม่เบียดเบียนสัตว์

3. คนที่มีผิวพรรณหยาบเพราะซีไกรธ ส่วนคนที่มีผิวพรรณดีเพราะไม่ซีไกรธ

4. คนที่มีคักตาน้อยเพราะมักริษยา แต่คนที่มีคักตามากเพราะไม่ริษยา

5. คนที่มีโรคทรัพย์น้อยเพราะไม่ให้ทาน ส่วนคนที่มีโรคทรัพย์มากเพราะให้ทาน

6. คนที่เกิดในตระกูลต่ำเพราะถือตัวไม่อ่อนน้อม ส่วนคนที่เกิดในตระกูลสูง เพราะไม่ถือตัว และรู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน

7. คนที่มีปัญญาทึบเพราะไม่รู้จักศึกษาธรรม ไม่ไต่ถามเรื่องกุศล และอกุศล เป็นต้น ส่วนคนที่มีปัญญาดีเพราะรู้จักศึกษาธรรม ไต่ถามเรื่องกุศล และอกุศล เป็นต้น

จากพระสูตรนี้ เราจะเห็นได้ว่ากรรมเป็นตัวจำแนกสัตว์โลก ทำให้ชีวิตแต่ละชีวิตไม่เท่าเทียมกัน ดังนั้นถ้าเราต้องการชีวิตที่สมบูรณ์ และดีพร้อมเราจะต้องปฏิบัติตนให้ถูกต้อง ไม่ปล่อยให้กิเลสเข้ามาครอบงำจิตใจได้ ถ้าจิตเปรียบเหมือนฟองน้ำ สิ่งที่มีมนุษย์กระทำไม่ว่าบุญหรือบาปจะต้องถูกเก็บไว้ในจิต และจิตนี้เองที่จะเป็นตัวนำข้ามภพและชาติ แต่การที่จิตเกิดดับตลอดเวลา นั้น ไม่ได้หมายความว่ากรรมที่เราทำไว้จะสูญหายไป เพราะการเกิดดับของจิตนี้เป็นสันตติต่อเนื่องกันไปไม่ขาดสาย เหมือนกับแสงของไฟ นีออนที่มีอยู่ตลอดเวลา ทั้งๆ ที่ตัวกระแสไฟนั้นเกิดและดับตลอดเวลา แต่มีความต่อเนื่องกันไปอย่างรวดเร็วจึงทำให้ดูเหมือนว่ามีแสงไฟอยู่ตลอดเวลาเมื่อเวลาเราเปิดไฟ ฉะนั้นจิตที่ดับไปจึงไม่ดับไปเฉยๆ แต่ได้ทิ้งเชื้อบุญ-บาป กรรมและกิเลสให้จิตดวงต่อไปแล้วแสดงผลออกมาตามแสงแห่งบุญและบาปที่ทำไว้ การพัฒนาจิตให้ตั้งงามและสูงขึ้นจึงเป็นหน้าที่ที่มนุษย์ทุกคนจะต้องกระทำตลอดเวลาทุกกลมหายใจตราบใดที่เรา

ยังมีการเวียนว่ายตายเกิด ตราบนั้นบุญ บาป และกรรมย่อมส่งผลตลอดเวลา

จากพระไตรปิฎกในส่วนพระสูตรตันตปิฎกเล่มที่ 21 อังคุตตรนิกาย จตุกกนิบาต กรรมวรรค (กรมการศาสนา. 2530 : 327-335) ได้กล่าวถึงองค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าว่าพระองค์ได้จำแนกประเภทของกรรมไว้ทั้งหมดมี 4 ประเภท คือ

1. กรรมดำ
2. กรรมขาว
3. กรรมทั้งดำ ทั้งขาว
4. กรรมไม่ดำ ไม่ขาว

กรรมทั้ง 4 ประเภทนี้ แสดงให้เห็นถึงการกระทำและผลของการกระทำว่ามีส่วนสัมพันธ์ต่อเนื่องกันคือ

1. **กรรมดำ** คือ กรรมที่ผู้กระทำมีเจตนาที่จะสร้างความลำบาก โดยการเบียดเบียนหรือ ทำร้ายต่อชีวิตอื่น ทั้งทางกาย วาจา และใจ ซึ่งจัดว่าเป็นอกุศลกรรม ย่อมให้วิบากดำ หรืออกุศลกรรมที่ทำให้ผู้กระทำกรรมนั้นต้องไปนรก และได้รับความทุกข์ทรมาน

2. **กรรมขาว** คือ กรรมที่ผู้กระทำมีเจตนาที่จะกระทำดีต่อบุคคลอื่น ๆ ทั้งทางกาย วาจา และใจ ผลที่เกิดขึ้นจากการทำกรรมขาว คือ วิบากขาว ซึ่งเป็นกุศลกรรมที่ทำให้ผู้กระทำได้รับความสุขและมีสุคติเป็นที่ไป

3. **กรรมทั้งดำทั้งขาว** คือ กรรมที่ผสมกันระหว่างกรรมดีและกรรมชั่ว ผู้กระทำกรรมย่อมได้รับผลทั้งดีและชั่วคือได้รับทั้งความสุขและความทุกข์ปะปนกันไป

4. **กรรมไม่ดำไม่ขาว** คือ กรรมที่ไม่ก่อให้เกิดสุขหรือทุกข์ เพราะฉะนั้น เราจึงไม่อาจ

ตัดสินได้ว่าการกระทำนี้เป็นกรรมดีหรือกรรมชั่วหรือกรรมทั้งดีและชั่ว และถ้ากล่าวให้ลึกเข้าไปอีกเราอาจกล่าวได้ว่าไม่มีผู้กระทำความกรรม และสิ่งที่เป็นกรรมหรือการกระทำนั้นอยู่ในลักษณะที่เป็นปฏิกิริยาเหมือนกับไฮโดรเจนมาทำปฏิกิริยากับออกซิเจนทำให้เกิดน้ำ ตามหลักเช่นนี้จึงไม่มีตัวผู้กระทำที่เต็มไปด้วยความอยาก มีแต่การกระทำที่น่าจะใช้คำว่าปฏิกิริยา นั่นคือการกระทำที่ไม่มีต้นเหตุ หรือความอยากที่จะนำไปเป็นความสุขหรือทุกข์ เราอาจกล่าวได้ว่าการกระทำนี้เป็นกรรมหรือการกระทำที่นำไปสู่สภาวะเหนือสุขและทุกข์ทั้งปวงและให้ผลไม่ดำไม่ขาว จึงเป็นไปเพื่อความสิ้นกรรม ซึ่งต่างจากกรรมดำและกรรมขาวที่นำไปสู่การเกิดขึ้นของกรรมใหม่โดยไม่สิ้นสุดเพราะมีต้นเหตุเป็นเครื่องยึดติดอยู่

จากประเด็นนี้เราจะเห็นได้ว่าการกระทำในข้อที่ 4 นี้ มีความพิเศษที่ไม่มีในศาสนาอื่นๆ นอกจากในพระพุทธศาสนาเท่านั้น บุคคลที่ทำการกระทำประเภทที่ 4 นี้เท่านั้นจึงจะสามารถบรรลุสภาวะที่สิ้นสุดแห่งกรรมคือพระนิพพาน

ท่านพุทธโฆษาจารย์พระสงฆ์ชาวลังกา ซึ่งมีชื่อเสียงมากในด้านภูมิความรู้ทางธรรมะ ท่านได้อธิบายเรื่องกรรมไว้อย่างพิสดาร ซึ่งมีประโยชน์ต่อการทำให้เกิดความเข้าใจของคนทั่วไป ท่านได้จำแนกกรรมเป็น 12 ประเภท มีดังนี้คือ

1. **กฏฐัมมเวทนียกรรม** คือ กรรมทั้งฝ่ายกุศล และอกุศลที่จะให้ผลในชาตินี้เพราะเกิดจากจิตที่มีเจตนาแรงกล้า ถ้าไม่มีโอกาสให้ผลในชาตินี้แล้วกรรมนั้นจะเป็นอโหสิกรรม

ดังตัวอย่างที่จะยกต่อไปนี้ เช่น เด็กคนหนึ่งเกิดนึกสนุกอยากแกล้งสุนัข จึงนำกระป๋องผูกเชือกแล้วไปผูกที่หางของสุนัข เพื่อให้มันตกใจวิ่งหนี ปรากฏว่าสุนัขมันตกใจจริงและวิ่งหนีลนลาน จนไปชนสิ่งของ

ต่าง ๆ ภายในบ้านทำให้ข้าวของแตกหักเสียหาย เด็กคนนั้นจึงถูกคุณแม่ตี เพราะเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้สิ่งของต่าง ๆ ภายในบ้านเสียหาย การที่เด็กถูกตีจัดได้ว่าเป็นวิบากกรรมทันตาเนื่องจากมีเจตนาแรงกล้าที่จะทำร้ายสัตว์ หรือชีวิตอื่น ผลของกรรมมีโอกาสตามทัน แต่ถ้ากรรมนี้ ไม่มีโอกาสให้ผลแก่เด็กคนนั้น กรรมนี้จะเป็นอโหสิกรรมไป

2. **อุปปีชชเวทนียกรรม** คือกรรมทั้งฝ่ายกุศลและอกุศลที่ให้ผลในชาติต่อไปถัดจากชาตินี้ และอำนาจของกุศลกรรมและอกุศลกรรมส่วนใดที่ให้ผลแล้วส่วนที่เหลือจะกลายเป็นอโหสิกรรม อาทิ บุคคลใดได้สมบัติ เมื่อบังเกิดในพรหมโลกด้วยอำนาจของสมบัติใดสมบัติหนึ่งแล้ว ที่เหลือจะกลายเป็นอโหสิกรรม หรือถ้าบุคคลใดทำการกรรมดีได้เกิดชาติหน้าในตระกูลที่ดี กรรมดีทำหน้าที่แล้ว กรรมที่เหลือจะกลายเป็นอโหสิกรรม

3. **อปราบรเวทนียกรรม** คือกรรมทั้งฝ่ายกุศลและอกุศลที่ให้ผลในชาติต่อไป トラบใดที่ยังเวียนว่ายตายเกิด จึงไม่มีโอกาสเป็นอโหสิกรรม กรรมชนิดนี้จึงเปรียบเหมือนสุนัขไล่เนื้อที่จ้องตะครุบเหยื่อ トラบเท่าที่มีช่องทางให้กระทำ

4. **อโหสิกรรม** คือกรรมที่เลิกให้ผลเพราะหมดโอกาสที่จะให้ผล

กรรมทั้ง 4 ประเภทนี้ จัดแบ่งตามระยะเวลาที่กรรมให้ผล

5. **ครุกรรม** คือ กรรมหนักทั้งฝ่ายกุศลและอกุศล กล่าวคือกรรมหนักฝ่ายกุศลได้แก่ ฌาน 8 ส่วนกรรมหนักฝ่ายอกุศลได้แก่ อนันตริยกรรม 5 มีดังนี้ คือ

ปิตุฆาต	-	ฆ่าบิดา
มาตุฆาต	-	ฆ่ามารดา

- อรหันตฆาต - ฆ่าพระอรหันต์
- โลहितุปบาท - ทำร้ายพระพุทธเจ้าจน
หือพระโลหิต
- สังฆเภท - ทำลายสงฆ์ให้แตกสามัคคี

กรรมทั้ง 5 นี้เป็นกรรมหนักที่ให้ผลก่อนกรรมอื่นๆ เราจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันนี้มีผู้กระทำกรรมชั่วร้ายมากมาย ดังปรากฏตามหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์ เช่น ฆาตกรรมหรือทำร้ายบิดามารดา หรือแม้แต่การประทุพถิตินต่าทรมาน ทำให้บิดามารดาเสียใจจนตาย ก็ถือว่าเป็นกรรมเช่นกัน การทำลายคณะสงฆ์ด้วยการยุแยงให้เกิดการแตกสามัคคีก็มีปรากฏให้เห็นตามหน้าหนังสือพิมพ์ในปัจจุบันนี้ ตัวอย่างเหล่านี้เป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าความเชื่อในเรื่องกรรมของคนในปัจจุบันมีน้อย จึงเป็นเหตุให้คนส่วนมากกระทำความผิดต่างๆ ไปตามอารมณ์ ขาดการควบคุมและเปิดช่องทางให้กิเลสนำพาไปตามกระแส

6. **พหุกรรม** หรืออาจินณกรรม คือ กรรมทั้งฝ่ายกุศล และอกุศล ที่ทำบ่อย ๆ จนเคยชิน ให้ผลหนักรองจากกรรมหนักตัวอย่างเช่น คนที่ชอบขโมยของบุคคลอื่นตั้งแต่เด็ก เมื่อไม่ถูกจับได้ก็เกิดความขี้เกียจที่จะขโมยเรื่อย ๆ จนเป็นนิสัย ในที่สุดก็จะเพิ่มความเข้มข้นของการขโมยมากขึ้น หรือแม้แต่คนที่ชอบคอร์รัปชันก็จะเคยชินจนกล้าขโมยเอาเงินหรือทรัพย์สินของหลวงมากขึ้น พวกที่ชอบฆ่าสัตว์ตัดชีวิตก็จะเคยชินในการฆ่าและเห็นว่าการฆ่าเป็นเรื่องธรรมดา ในที่สุดก็อาจฆ่ามนุษย์ด้วยกันได้ ถ้ามีโทสะเข้ามาแทรกหรือแม้แต่วัยรุ่นที่ชอบนุ่งสั้นแต่งเป็ก็เกิดเคยชินจนเห็นว่าการนุ่งน้อยห่มน้อยเป็นแฟชั่น หรือเป็นเรื่องธรรมดาไป สิ่งเหล่านี้ย่อมเกิดผลตามมาอย่างแน่นอน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่ากรรมที่ทำไปนั้นมีน้ำหนักมาก-น้อยเพียงใด ดังนั้น ผู้ใหญ่ส่วนมากจึงสอนให้พวกเขาหมั่นคิดตรองแต่สิ่งที่ดีงามให้เคยชินเป็นนิสัย จะได้

ไม่กล้าทำชั่ว และการทำดีทุกวันก็เปรียบเหมือนหยดน้ำที่หยดทุกวันในที่สุดก็สามารถเต็มตุ่มได้ ดังนั้นกรรมดีถ้าทำทุกวันย่อมให้ผลตอบแทนอย่างแน่นอน ซึ่งการตอบแทนนั้นไม่จำเป็นต้องออกมาเป็นรูปธรรม

7. **อาสันนกรรม** คือ กรรมที่ทำเมื่อจวนใกล้ตาย ถ้ากรรมใดไม่ว่าจะเป็นกุศลกรรม หรืออกุศลกรรมเกิดนึกขึ้นได้ในเวลาใกล้ตาย กรรมนั้นย่อมให้ผลก่อนกรรมอื่นเสมอ ดังนั้นผู้ใหญ่ท่านจึงมักสอนสั่งว่าเวลาใกล้ตายให้ท่องพุทโธ เมื่อจิตดับในขณะนั้นจะไปสู่สุคติภพ แต่ถ้าเกิดนึกถึงสัตว์ที่ตนเคยเช่นฆ่าอาสันนกรรมก็จะนำไปเกิดเป็นสัตว์นั้น ดังนั้นในขณะที่มีชีวิตอยู่จึงควรสร้างกุศลกรรมบ่อยๆ จนเป็นอาจินณกรรม สิ่งดีที่ทำมาจะถูกตอกย้ำในอนุสติ เมื่อใกล้ตายจะได้เห็นภาพที่ตึงาม นึกถึงสิ่งตึงาม จิตดับเวลาใด อาสันนกรรมจะได้นำไปสู่สุคติภพ

8. **กตัตตากรรม** หรือ กตัตตาวาปนกรรม คือกรรมที่สักแต่ว่ากระทำหรือไม่ตั้งใจทำ กรรมนี้จะให้ผลต่อเมื่อกรรม พหุกรรม และอาสันนกรรมไม่มี

กรรมตั้งแต่ข้อ 5 - 8 เป็นการจำแนกตามความหนักเบา ส่วนกรรมในข้อ 9-12 ดังต่อไปนี้เป็นการแบ่งประเภทตามหน้าที่

9. **ชนกกรรม** คือ กรรมทั้งฝ่ายกุศลและอกุศลที่แต่งให้เกิด เมื่อปรุงแต่งให้สัตว์ไปเกิดดี หรือไม่ดีแล้ว จากนั้นจะหมอดหน้าที่ ยกตัวอย่างเช่น ชายคนหนึ่งเป็นคนฆ่าหมู และจะต้องฆ่าหมูทุกวันเพื่อส่งตลาด กรรมที่ทำจนชินนี้เป็นพหุกรรมที่จะถูกเก็บไว้ในจิตและรอการให้ผล เมื่อใกล้ตายชายคนนี้เกิดนึกถึงสัตว์ที่ตนฆ่า ทั้งนี้เป็นเพราะอาสันนกรรมกำลังทำหน้าที่ทำให้ชายคนนี้เป็นสุข มีอาการทรมาน ร้องเสียงดัง เพราะเห็นภาพสัตว์ที่ตนฆ่า ถ้าจิตดับในขณะที่ทรมานทรมาน ชนกกรรมจะเข้ามาทำหน้าที่ปรุงแต่งจิตของชายคนนี้ให้ไปเกิดเป็นสัตว์ที่เขากำลังนึกถึงใน

ขณะใกล้ตาย เมื่อชนกกรรมทำหน้าที่แล้วก็หมดหน้าที่ไป

10. **อุปถัมภ์ภรรยา** คือ กรรมที่ซ้ำเติมทำหน้าที่ต่อจากชนกกรรมและสนับสนุนชนกกรรมให้มีผลรุนแรง เช่น ชายที่ฆ่าหมู่นั้นเมื่อตายไปแล้วชนกกรรมนำเขาไปเกิดเป็นสัตว์ที่เขากำลังนึกถึงเมื่อใกล้ตาย อุปถัมภ์ภรรยาได้ซ้ำเติมให้ยิ่งขึ้นไปอีกโดยเป็นสัตว์ที่พิการหรือรุนแรงยิ่งขึ้นกว่าเดิม

11. **อุปปีฬกรรม** คือกรรมที่คอยเบียดเบียนมิให้กรรมนั้น ๆ ให้ผลเต็มที่ เช่น ในขณะที่ กุศลกรรมให้ผล อกุศลก็เข้ามาขัดขวางมิให้กุศลกรรมให้ผลเต็มที่ ดังนั้นการที่คน ๆ หนึ่งกำลังเสวยผลของกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วบังเกิดมีกรรมอีกอย่างเข้ามาแทรกทำให้กรรมที่กำลังรับผลอยู่นั้นไม่ให้ผลเต็มที่ ดังตัวอย่างของเด็กคนหนึ่งมีความหวังที่จะได้ทุนไปเรียนต่อต่างประเทศ เมื่อสอบเสร็จแล้วก็ไปดูประกาศปรากฏว่าได้ 1 จะต้องไปเรียนที่อเมริกา แต่ปรากฏว่าทุนถูกระงับเนื่องจากเกิดเศรษฐกิจตกต่ำในประเทศ หรืออีกตัวอย่างหนึ่งของผู้ที่ได้รับอกุศลกรรม แต่ถูกกุศลกรรมมาขัดขวางทำให้กุศลกรรมให้ผลไม่เต็มที่ เช่น เด็กคนหนึ่งถูกทำร้าย แต่โชคดีที่มีคนมาช่วยทำให้ไม่ถูกฆ่าตาย ดังนี้ เป็นต้น

12. **อุปฆาตกรรม** คือ กรรมตัดรอน และเป็นฝ่ายตรงข้ามกับชนกกรรม และอุปถัมภ์ภรรยา เช่น คนที่เกิดมาในตระกูลต่ำศักดิ์ แต่เป็นคนมีปัญญาเฉลียวฉลาดเรียนหนังสือดี หรือคนที่เกิดในตระกูลดีร่ำรวย แต่เป็นคนโง่ เป็นต้น

การอธิบายกรรมแบบนี้มีส่วนดีที่ช่วยทำให้เข้าใจเรื่องกรรมชัดเจนมากขึ้น แม้ว่ามีบางส่วนโดยเฉพาะในข้อแรกจะขัดกับหลักกรรมที่พระพุทธองค์ได้ตรัสไว้ เช่น ท่านพุทธโฆษาจารย์ได้กล่าวไว้ว่า “กรรมที่ทำไว้ในขณะแรกของจิตย่อมให้ผลในชาตินี้เท่านั้น ถ้า

ไม่มีโอกาสให้ผลในชาตินี้แล้วจะเป็นอโหสิกรรม” เราจะได้เห็นว่าท่านพุทธโฆษาจารย์กำหนดเอาขณะจิตเป็นหลักวินิจฉัยว่ากรรมจะให้ผลเมื่อไร แต่ในพระไตรปิฎกนั้นได้อ้างอิงถึงพระพุทธองค์ว่าทรงเลือกเอากิเลสเป็นหลัก นั่นคือ ตราบใดที่คนเรามีกิเลส ตราบนั้นกรรมย่อมให้ผลเสมอ สุดแต่โอกาส ดังนั้นการอธิบายของท่านพุทธโฆษาจารย์ ในเรื่องกรรมตามที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ เราอาจกล่าวได้ว่าจุดประสงค์ของท่านพุทธโฆษาจารย์นั้น น่าจะเป็นเพราะต้องการเกลี้ยกล่อมจิตใจบุคคลให้ไปในทางดี เพื่อให้บุคคลเกลียดชั่ว กลัวบาป อย่างไรก็ตาม การสอนในเรื่องกรรม ไม่ว่าจะ เป็นแบบใด วิธีใด ล้วนเป็นสิ่งดีที่จะช่วยให้บุคคลประพฤติแต่สิ่งดีงาม มีสติยังคิดเมื่อจะประพฤติในสิ่งที่ต่ำทราม

ปัจจุบันนี้การสอนเรื่องกรรมนั้น ไม่ใคร่มีผู้กล่าวถึงมากนัก ประกอบกับวัยรุ่นในปัจจุบันส่วนมากปฏิเสธกรรมและผลของกรรม อาจเป็นเพราะมีประสบการณ์ที่ว่า “คนทำดีได้ดีมีที่ไหน คนทำชั่วได้ดีมีถมไป” ทั้ง ๆ ที่โดยนัยแห่งความจริงแล้ว “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว บุคคลหว่านพืชเช่นใด ย่อมได้ผลเช่นนั้น”

พุทธพจน์นี้เป็นจริงแน่นอนเพียงแต่บุคคลส่วนมากต้องการให้กรรมแสดงทันตาเห็น และหวังผลในทางวัตถุมาก ทั้ง ๆ ที่เรื่องของกรรมนี้มีเหตุปัจจัยหลายอย่างที่ซับซ้อน บางการกระทำอาจทันตาเห็น แต่บางการกระทำจะต้องใช้ระยะเวลาอันยาวนานกว่ากรรมจะส่งผล แต่สิ่งที่เห็นได้ชัดเจนมากที่สุดคือ “บุคคลใดทำดีย่อมได้สันดานดี บุคคลใดทำชั่วย่อมได้สันดานชั่ว” ผู้ทำดีอยู่เสมอย่อมไม่กล้าที่จะทำสิ่งชั่วร้าย และผู้ทำสิ่งชั่วร้ายก็กล้าที่จะทำสิ่งชั่วร้ายตลอดเวลา แม้ว่าจะจุดเริ่มต้นของคนชั่วนั้นจะแสวงทำสิ่งดี แต่ในที่สุดเวลาจะเป็นเครื่องพิสูจน์และเปิดให้เห็นความจริงสักวัน สิ่งสำคัญที่สุดสำหรับคนดีคือจะต้องมีศรัทธา เชื่อมั่นว่า

“ทำดีต้องได้ดีแน่นอน” และต้องทำดีอย่างสุจริตใจไม่มีการเสแสร้ง และไม่หวังผลตอบแทน มิฉะนั้นจะไม่เป็นความดีที่แท้จริง ความดีที่หวังผลในทางวัตถุไม่ใช่ความดีที่แท้จริง แต่ถ้าทำดีแล้วผลตอบแทนจะเป็นไปอย่างไรนั้น ผู้กระทำจะต้องมีอุเบกขา และปล่อยวาง ดังนั้นผลที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นบวกหรือลบ คนดีที่แท้จริงไม่หวังวันไหน สิ่งที่ดีตามมาก็คือ จิตของบุคคลนั้นจะเลื่อนระดับสูงขึ้น คือเป็นจิตของบุคคลที่มีภูมิปัญญา กิเลส มีความผ่อนคลาย จิตไม่เครียด บุคคลนั้นย่อมอยู่เป็นสุขแน่นอน นี่คือการที่เราสามารถเห็นได้ชัดเจนในชาตินี้ได้อย่างแน่นอน

ในทางการแพทย์ต่างเชื่อกันว่าความเครียดทำให้เกิดโรคร้ายไข้เจ็บอย่างร้ายแรง เช่น โรคหัวใจ โรค มะเร็ง โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิต และโรคประสาท เป็นต้น การรักษาจิตให้บังเกิดความสะอาด สว่าง สงบ ไม่มีความอิจฉาริษยา ไม่มีความอาฆาต พยาบาท ฯลฯ เหล่านี้ เป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนต้องกระทำเหมือนเป็นหน้าที่ ผู้ทำได้นี้แล้วผลกรรมที่ตามมาคือ สุขกายสบายใจ อันเป็นกรรมที่เราเห็นและสัมผัสได้ในชาตินี้ และผู้อยู่รอบตัวย่อมเป็นสุขด้วยเพราะไม่เร่าร้อนไปตามแรงแห่งกิเลส

ถ้าเราหมั่นพิจารณาหลักธรรมในเรื่องกรรมบ่อยๆ เมื่อพบเห็นเหตุการณ์ใด หรือตนได้ประสบเหตุการณ์ใดให้พิจารณาไตร่ตรองและสืบสาวหาเหตุปัจจัยที่ทำให้เกิดวิบากของกรรมนั้นๆ เราจะเกิดความกลัวต่อการกระทำชั่ว และมีความระมัดระวังตัวอยู่เสมอ และหมั่นประกอบกรรมดี ธรรมที่ปฏิบัติภายในเรื่องคลื่นยักษ์ที่ทำลายบ้านเรือนและผู้คนเป็นจำนวนมากนั้น ถ้าเราพิจารณาในแง่หลักกรรมเราจะเห็นได้ว่าเป็นผลมาจากเหตุปัจจัยหลายประการที่ต่อเนื่อง และสัมพันธ์กัน ซึ่งเราสามารถเห็นได้ในชาตินี้ อาทิ การรุกป่าที่ดินมาอาศัยอยู่ริมทะเล หรืออยู่ตามเกาะแก่ง

ต่างๆ ย่อมเสี่ยงตอภัยพิบัติทางธรรมชาติได้ง่ายกว่า ผู้ที่อยู่บนแผ่นดินที่ลึกเข้าไป รวมทั้งความไม่รู้และไม่เข้าใจต่อปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจึงทำให้บรรดาผู้คนทั้งหลายนั่งนอนใจและไม่ยอมหนีภัย หรือแม้แต่ความประมาทของหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อการดูแลดินฟ้าอากาศซึ่งมีหลักความเชื่อปักแน่นในใจที่ว่า เมืองไทยไม่ได้อยู่ในเขตของแผ่นดินไหวดังนั้นก็ไม่จำเป็นต้องมีเครื่องเตือนภัย สาเหตุเหล่านี้ล้วนมาจากกรรมที่แต่ละคนได้กระทำและผูกพันกันมาหรือกรรมที่ทำมานั้นอาจเป็นผลมาจากชาติก่อนซึ่งเรามองไม่เห็นและเป็นเรื่องพ้นวิสัยที่เราจะเห็นหรือรับรู้ได้ ถ้าเรามองตามคำสอนของพระพุทธองค์ที่ว่า “บุคคลหว่านพืชเช่นใด ย่อมได้ผลเช่นนั้น” คำสอนนี้อาจจะช่วยให้เรากล้าที่จะเผชิญกับความทุกข์ยาก ยอมรับผลที่เกิดขึ้น และไม่หวั่นไหวต่อชีวิตและพร้อมที่จะสร้างกรรมดีให้มากขึ้น ช่วยเหลือผู้อื่นมากขึ้น โดยไม่ยอมแพ้ต่อชะตากรรมของตนเอง ถึงแม้ว่าว่าตฤณยานอกจะสูญเสีย หรือสูญเสียบุคคลที่เรารัก แต่ใจของเราจะต้องไม่เสียและพร้อมที่จะช่วยผู้อื่นอย่างเต็มที่จนลืมนึกถึงความมีตัวตนของตนเอง เหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยในครั้งนี้ได้ทำให้ประเทศไทยมีบุคคลที่นายก่องเกิดขึ้นหลายคนทั้งที่มีชื่อเสียงและไม่มีชื่อเสียง บุคคลเหล่านี้ได้ให้ความร่วมมือช่วยเหลือผู้อื่นจนลืมนึกถึงความเจ็บป่วยทางกายของตน บางคนก็ลืมนึกถึงความสูญเสียในบุคคลที่ตนรักเพราะไปทุ่มเทการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น วิบากของกรรมดีที่ตามมาซึ่งเราสามารถเห็นได้อย่างชัดเจนในชาตินี้ก็คือ ภาพความมั่งคั่งในจิตใจของคนไทยที่ทำให้ต่างประเทศมีความประสงค์อย่างแรงกล้าที่จะเข้ามาช่วยเหลือในด้านกำลังทรัพย์ สิ่งของ และทางด้านวิชาการ อีกทั้งยังทำให้รัฐบาลบังเกิดความตระหนักที่จะทุ่มเทกำลังทรัพย์อย่างมหาศาล เพื่อให้ผู้ประสบภัยมีที่ทำกินมีอาชีพและมีเงินเป็นทุนในการทำมาหากิน

และสิ่งสำคัญที่สุดจากบทเรียนราคาแพงในครั้งนี้ก็คือ การเตือนย้ำอนุสติของคนไทยทั่วประเทศให้เห็นคำสอนอันเป็นสัจธรรมของพระพุทธองค์ที่ว่า

**“อัมปะมาเทนะ สัมปาเทละ
ท่านทั้งหลาย,
จงทำความไม่ประมาทให้ถึงพร้อมเถิด”**

ชะตากรรมจากธรณีพิบัติภัย “สึนามิ” ของคน สัตว์ สิ่งของ และสถานที่ (เขาหลัก จ.พังงา)

หนังสืออ้างอิง

กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ. (2530). **พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับสังคายนา ในพระบรมราชูปถัมภ์ พุทธศักราช 2530**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.